

wéi de Conseil d'État dat och a sengem Avis seet, eng Verdéiung vun de Relationen an e komplementären Aktivitéitsberäich.

De Laos ass ähnlech wéi Lëtzebuerg während Jorhonnerten als Pays tampon an als Schachfigur vu senge mächtigen Nopeschlänner gebraucht ginn. Doduerjer war en ëmmer erëm an hir Kricher verweéckelt. Dat ass schonn emol eng éischt bedeitend Gemeinsamkeet tëscht dem Laos an onsem Land. Et huet eng multiethnesch Populatioun: Austro-Thai, Mon-Khmer an Tibetobirmanen.

Am 14. Jorhonnert huet sech dat éischt Land, dat een als Virgänger vum heitege Laos kéint bezeichnen an dat deem Gebitt och méi oder wéineger entsprécht, gebilt. Dat war Lan Xang, d'Land vun der Millioun Elefanten. Et gëtt och hei fir d'éischt dat Wuert Laotesch fir d'Sprooch an d'Populatioun gebraucht. Statsreligion vum Land war de Buddhismus.

Während engen 300 Joer huet sech Lan Xang méi oder wéineger unifiziéiert gehalten. De leschte Kinnék huet während 57 Joer geherrscht. Dat war dat goldent Zäitalter. Wéi hie gestuerwen ass, do ass d'Land awer éclatéiert. Et ass tëscht den Influenze vun Annam, Vietnam - also Siam - a Burma opgeriwwe ginn, a verschidde kleng Fürstentümer hunn als Tributärer vun hire groussen Nopere gestruwelt fir d'Iwwerliewen an och ëmmer erëm am Kampf ënnerenaner. Eng Identitéit vu Laos ass et an deem Sënn net ginn. 1985 schliesslech war quasi dat ganz Gebitt ënner siamesescher Protektioun.

Siam huet Laos als Puffer benotzt géint déi wuessend Influenz vun de Fransousen am Vietnam an der Indochine. Et ass dunn zu engem Influenzkampf tëscht de Fransousen an den Thailänner iwwert déi Territorie komm.

1907 kënnt d'Land östlech vum Mekong zu Frankräich, d'Gebitt westlech dovun zu Thailand. Den Numm Laos ass och do fir d'éischt gebraucht gi fir d'Land, fir déi franséisch Gebidder, wahrscheinlech als Mehrzahl vu Lao, déi franséisch Mehrzahl mat engem „s“, well et den Zesummeschloss vun deene puer laotesche Kinnekräicher war.

Laos war Frankräich awer ni besonnesch wichteg, ausser eben erëm als Pufferstat zum britesche Burma an dem britesch-influenzéierten Thailand. Den Intérêt louch haaptsächlech am Vietnam an zu Tonkin.

De Mekong gollt als net schëffbar. Et gouf keng wäertvoll Metaller an ze vill Bierger fir Plantatiounen am grouse Stil. D'Exporter aus dem Laos hunn nëmmen 1% vun de franséischen Exporter aus der Indochine duergestallt, an dee lukrativsten dovun war den Opium.

1945 hunn d'Japaner dat franséisch Indochina besat. Während dëser Besatzung hu sech fir d'éischt zwou Fraktiounen gebilt, eng pro Frankräich an eng fir d'Onofhängegkeet vum Laos, wann dann emol d'Japaner erëm ofgezu wäeren, wat och 1945 passéiert ass.

Dee Konflikt, dee sech dunn awer ëmmer méi kloer gestallt huet, dat war tëscht de Franséisch-Treien an den Nationalen, sougenannten Nationalen, déi sech fir d'Onofhängegkeet vum Laos agesat hunn. Dës goufe méi a méi influenzéiert vum Ho Chi Minh senge Viet Minh. 1953 hunn d'Fransousen de Laos goe gelooss, well se hir Efforté méi a méi an de Vietnam, an deen anere Krich, gepompelt hunn.

Dës souwéi den amerikanesche Krich am Vietnam hunn dann och déi weider Geschicht vum Laos geprägt, an et ass an dee Konflikt do mat eragezu ginn. De prokommunistesche Pathet Lao an déi konservativ RLG hu sech innerhalb vum Laos bekämpft, mat jeeweilegen Ënnerstëtzunge vum Nordvietnam an den Amerikaner, an et waren och nach eng Rei aner Länner, déi matgespillt hunn. Et gouf nëmmen eemol eng Regierung vun der nationaler Eenheet mat deenen zwou Parteien, déi ganz kuerzliweg war. D'Interventiounen vun deenen anere Länner waren iwwregens allequerte géint d'Ofkommen, déi op der Genfer Konferenz getraff gi waren.

Vu 1964 bis 1973 war Laos e Schlachtfeld an engem Krich, dee bis haut Guerre secrète genannt gëtt, well dës Kämpf net

opgeschéngt sinn an iergendwelche Communiquéen: Den Asaz war an den USA „highly classified“. D'Amerikaner haten eng clandestine Arméi opgestallt. D'Piloten, déi vun hinnen ofgestallt goufen an an de Laos jo geschéckt goufen, hunn hir Asätz an Zivilleedung geflunn. D'Nordvietnamesen op där anerer Säit hu sech dës Méi net ginn, mä an hiren Uniformen de Pathet Lao ënnerstëtzt. Et waren eng 67.000 am Joer 1969.

Laos huet bei de Bombardementer - bei den amerikanesche Bombardementer - wäit méi Bomben ofkrut wéi de Vietnam. Och dee berühmten Agent orange ass agesat ginn an ass haut nach Basis vu villem Misär, haaptsächlech bei der Landbevölkerung. 1973 huet d'Secret air force all aacht Minutten, an dat 24 Stonne pro Dag, eng ganz Avionsladung Bomben ofgelueden. Dat huet d'Amerikaner pro Dag zwou Milliounen Dollar kascht.

Trotz massivstem Materialasaz hunn d'Allianz, USA, Hmong an Thai, um Terrain verluer. 1973 hunn d'Amerikaner ugefaangen, sech aus dem Vietnamkrich, deen esou gutt wéi verluer war, erauszeverhandelen. 1974 schliesslech ass dee leschten amerikanesche Fliger iwwert de Mekong an Thailand zréckgeflunn.

Dat Joer drop gewënnt d'Laotesch Patriotesch Front d'Wahlen. D'Monarchie gëtt ofgeschaf an eng Demokratesch Volleksrepublik Laos proklaméiert. Dozou huet gehéiert, wat een och aus anere kommunistesche Länner aus där Zäit kennt: Verstaatlechungen, Landwirtschaft a Kolchoseform, Campé fir d'Oppositioun ze réedukéieren. An zu där Zäit gouf et och alt erëm massiv Flüchtlingswelle vu Leit, déi virun der Repressioun an Thailand geflücht sinn. Eng 300.000 Laoten, dat waren 10% vun der Populatioun vun deemools, hu sech aus hirem Land dovugemaach a sech am Ausland néiergelooss.

Deen neie Machthaber huet vun 1980 un op eng ganz verstänneg an offen Aart a Weis reagéiert. Et koom zu enger wirtschaftlecher a politescher Ouverture; et koom zu enger Unnäherung un de groussen Noper Thailand. Säit 1991 gëtt et eng Constitutioun, déi zwar den Eeparteiesystem bäibehält, awer mat méi demokratesche Rechter fir d'Bierger. Säit 1999 kennt de Laos e virsiichtge Wirtschaftswuesstum, am Géigesaz zum Wirtschaftsboom an Thailand mat all sengen Avantagen an Désavantagen.

Et ass awer nach ëmmer en aarmt Land. 30 bis 35% vun de Leit liewen ënnert der Aarmutsgrenz. Et gëtt Ongläichheeten, haaptsächlech geographescher Aart. Déi ethnesch Minoritéite liewen isoléiert an de Bierger an hu wéineg Accès zur Éducatioun, zur Gesondheet, zum Transport an zum Handel. Déi allgemeng Liewenserwaardung läit bei 55 Joer, d'Duerchschnittsakommes bei dräi Dollar pro Dag.

D'Landwirtschaft stellt nach ëmmer 49% vun der Ekonomie a beschäftegt 80% vun der Bevölkerung. Obwuel de Laos méi en echt Bild duerstellt vun deem allen Indochina wéi seng Nopeschlänner, an Touristen, déi de Wee dohi fannen, ëmmer erëm begeeschtert sinn, feelt et massiv un touristeschen Infrastrukturen. Esou ass Tourismus ee vun deene Gebidder, wou Lëtzebuerg via Lux-Development hëlleft, Projeten ze finanzéieren. Säit 1997 ass Laos Vollmember vun der ASEAN a vun der Association internationale de la francophonie.

Hei komme mer och erëm op eng Gemeinsamkeet vun onsen zwee Länner. Laos ass Partner bei Erasmus Mundus, an ee vun deene wichtege Voleté vun der kultureller Zesummenaarbecht soll dann och um Niveau vun der Héichschoulbildung leien, wat duerch déi gemeinsam Sprooch sécher méi einfach ass.

Laos ass also net nëmmen e strategesch wichtege Partner an dëser Géigend vun der Welt, mä Lëtzebuerg huet sech bis elo am Kader vun der Zesummenaarbecht dohannen zimlech beléift gemaach.

Frënn vu mer, déi méi oft do sinn, wëssen, dass Lëtzebuerg fir vill Laoten e Begrëff ass - wat een zu Paräis net ëmmer ka behapten. Et gëtt e Spidol, dat mer mat opgeriicht hunn, benannt no onser Grande-Duchesse Maria Teresa, an onst Land ass insgesamt am Laos fënneft- oder sechst-

gréisste bilateralen Donateur. Ech mengen, och dat ka sech weise looszen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech bieden Iech also, dëst Gesetz haut ze stëmmen, esou dass et méiglech gëtt, komplementär zur Kooperatioun a Wirtschaft, Landwirtschaft, Gesondheet an Tourismus dee kulturelle Volet mat ofzedecken, an d'Relatioun mat dësem sympathesche Land, dat grad wéi mir säin eegene Wee no jorhonnertelaange Kricher fonnt huet, nach auszebauen an ze verbesseren.

Ech soen Iech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Ech soen der Madame Mergen Merci. Well d'Madame Mergen esou komplett war, ass soss keng Riednerin a kee Riedner méi agedroen. Ech huelen un, datt d'Regierung och mat der Madame Mergen d'accord ass. Domadder wär d'Diskussioun ofgeschloss.

Leider kënne mer weinst engem technesche Problem am Moment net stëmmen. Ech géif Iech duerfir proposéieren, datt mer dat géife méi spët maachen a mer elo emol mat eisem Ordre du jour virufueren. Als nächste Punkt vun eiser Dagesuerdnung hu mer den zweete Vote constitutionnel vum Projet de loi 5588, eng Ofännerung vum Code pénal. De 6. Mee 2009 hat d'Chamber eng éischte Keier heiriwwer ofgestëmmt. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Gilles Roth.

5. 5588 - Projet de loi portant

1. réglementation de quelques méthodes particulières de recherche

2. modification de certaines dispositions du Code pénal et du Code d'instruction criminelle (Second vote constitutionnel)

► **M. Gilles Roth (CSV), rapporteur.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer kuerz, d'Wuert am Kader vum dem Projet de loi 5588 ze huelen. Dës Gesetzesprojet ass op en Neits op der Tagesordnung vun der Chamber. De Gesetzesprojet gouf wéi gesot eng éischte Keier vun der Chamber de 6. Mee dëst Joer gestëmmt. Den 19. Mee hat de Statsrot awer d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel refuséiert.

A sengem Refus gëtt de Statsrot kee spezifesch Grond un. De Statsrot verweist villméis op seng Avisen, déi en zu dësem Projet gemaach huet. De Refus vum Statsrot dierf sech wuel dann ëm seng Observatiounen handeln, déi hie géigeniwwer dem ursprüngleche Regierungstext am Kader vun der Unhéierung vun engem verdeckten Ermëttler gemaach hat. De Gesetzestext gesäit vir, dass de verdeckten Ermëttler ënner enger falscher Identitéit kann aussoen an dass dobäi seng Stëmm verännert gëtt. De Statsrot war der Meinung, dass domat e Prezedenzfall vun engem Témoignage anonyme géif geschaf ginn.

Dat Ganzt war effektiv en delikate Punkt an dem Gesetzesprojet. Et geet dorëms, fir de richtigen Équilibre ze fannen tëschent engersäits enger effikasser Kriminalitéitsbekämpfung an dem Schutz vun der Person vun dem verdeckten Ermëttler, mä gradesou op där anerer Säit d'Recht vun dem Beschëllegten op e fairen a kontradiktorech gefouerte Prozess, an dobäi ageschloss de Respekt vu senger Verteidigung.

Den Text, deen zum Schluss vun der Commission juridique zréckbehalte gouf an esou vun enger Majoritéit am Plenum guttgeheescht gouf, dréit der Jurisprudenz vun dem Europäesche Mënscherechtsgerichtshaff Rechnung. Dësen Text berout op dem franséische Code de procédure pénale.

Ech ginn net méi am Detail op déi eenzel Elementer an, déi de 6. Mee des Längeren an des Breeden hei diskutéiert goufen. Ech géif Iech bieden, den Text an dësem zweete Vote nach eng Keier ze stëmmen. Hien huet d'Approbatioun vun der CSV-Fraktioun an ech soen Iech Merci fir d'Noleschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Gilles Roth Merci. Och hei leie mer keng Wuertmeldunge vir, sou datt ech Iech och do géif proposéieren, datt mer méi spët iwwert dës Projet de loi an engem zweete Vote constitutionnel ofstëmmen.

Mir kommen dann elo zu der Question avec débat N°1 vum Här Jean Colombara iwwert d'Impfung géint d'Gripp H1N1. Den Auteur vun der Fro huet fënnf Minutten Zäit fir seng Haaptfro an no der Äntwert vum Minister seng Zousazfro virzedroen. Der Regierung stinn zéng Minutten zou. Här Colombara, Dir hutt d'Wuert.

6. Question avec débat N°1 de M. Jean Colombara au sujet de la Campagne nationale de vaccination contre le virus de la grippe porcine type A/H1N1

► **M. Jean Colombara (ADR), auteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Schwéngsgripp, ech weess net, ob dat Wuert ass éischt oder als zweet an der Hitparad vun deene meescht ugewannte Wieder kënnt. D'Kris an d'Schwéngsgripp hunn d'lescht Joer d'Une ausgemach.

Mir hu ganz vill déi lescht Joren iwwer Mikroben héieren. Et ass ugaangen den 11. September mam Anthrax. Et ass virugaange mam BSE. Et goufe ganz vill Déiere geschluecht. Du koom de SARS, du koom d'Maul- und Klauenseuche. Op eemol koom d'Vullegripp. Do si ganz vill Vulle geschluecht ginn, Inten. Et ass den Tamiflu agefouert ginn. An op eemol war d'Vullegripp fort, einfach duerch ee Wonner. Et weess keen, firwat. An du koom dann d'Schwéngsgripp op d'Tapéit, 15 Kilometer a mexikaneschem Territoire, niewent engem Laboratoire, enger Filial vum Laboratoire Baxter ass plötzlech en neie Virus entstanen.

An engem Parcours du combattant ass de Virus iwwer Mallorca duerch d'ganz Welt gereest. An elo si mer an där Situatioun, dass mer et mat engem Virus ze dinn hunn, dee relativ anodin ass, an et ass décidéiert ginn, fir elo ze impfen. D'WHO, d'Weltgesundheitsorganisatioun huet décidéiert, fir d'Pandemiestuf 6 auszeruffen, an elo ass jiddweree gefuerdert, fir ze impfen.

Natierlech, hei a Lëtzebuerg ass et net obligatoresch. Ech géif soen, et ass gutt esou. Mä et muss ee sech d'Fro stellen: Firwat? Wat ass den Interessi vun esou enger Vaccination de masse géint ee Virus, dee relativ anodin ass?

Wéi gesot, et ass kee geféierleche Virus, Dir Dammen, Dir Hären, mä d'Ministeren, d'Gesondheitsministeren, déi zesummekomm sinn, déi drängen elo drop, dass mer eis sollen impfe looszen. Firwat? Mam Argument, dass, wa vill Leit krank géife ginn, dann dee Moment d'Wirtschaft a Gefor géif kommen, well déi Leit, déi krank sinn, et ass jo bekannt, déi maache keng Aarbecht. An dofir soll jiddweree sech impfe looszen.

Elo stellen ech Iech awer d'Fro, där honorerabeler Assemblée hei: Wat geschitt dann, wann zoufälleg déi saisonal Gripp optaucht? Do ass jo awer kee geimpft. Ech mengen, wat geschitt dann, wa jiddwereen d'saisonale Gripp kritt? Do sinn awer och Leit, déi net méi schaffe ginn.

Dofir verstinn ech net, firwat déi Opreegung. Dat Argument kann ech net ziele looszen. A wat geschitt, wann d'Vullegripp optaucht? Wou ass déi dann higaang?

(Hilarité)

Et kéint jo alles méiglech sinn, Dir Dammen an Dir Hären. Hei schéngt mer iergendwéi vill ze wäit iwwert d'Zil geschoss ginn ze sinn.

Op där anerer Säit sinn ech net mat der Politik vun eiser Santé ze fridden. Firwat? Sot mir wann ech gelift, wat ass den Ënnerscheed, wann ech net därer an d'Hand néizen, mä an den lelebou. Et si ganz genau 35 Zentimeter, wann ech mech net iren.